סב: אף על פי פרק חמישי כתובות

רוצה אשה בקב ותיפלות כו'. תימה דלמרינן לעיל שלמי התם דלית להו רווחא ושמא עבודת המלך איכא רווחא עפי: **מתשעה** קבין ופרישות גרסי' דהמשרה אשתו ע"י שליש תנן (לקמן מד:) דנותן לה שני קבין ואינו פורש מתשמיש והמורד על אשתו מתשמיש מוסיפין על כתובתה ג' דינר (לקמן סג.) ולפי חשבון ד' שליר בשלש הוי ג' דינר י"ח קבין[ז] א[ן] כן פי' בערוך[ח]: **החוט** המשולש לא במהרה ינתק. לפי שלשתן ולו זה את זה כדלמרי' בעלמא (נב"ב נט.) שלמר ר' אושעיא דבר ואתו ושאלו לר' ביסא לכך קרי עלייהו החוט המשולש לא במהרה ינתק כלומר לא ינתק מזרעו לעולם כדלמרי' בעלמא (ב"מ דף פה.) כיון שאדם לומד הוא ובנו וכן בנו מכאן ואילך תורה מחזרת על אכסניא שלה ודרים מואני זאת בריתי וגו': [וע"ע תוספות ב"ב נט. ד"ה החוט]: **דהוה צניע ומעלי.** והא דאמר גאלו עובדין (פסחים מט:) אמר ר"ע כשהייתי עם הארץ הייתי אומר מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור משמע דלא הוה מעלי איכא למימר דהתם לאו משום שהיה שונא תלמידי חכמים אלא משום שהי' סבור שמתגאין על עמי הארץ מפני תורתן והיו תלמידי חכמים שונאים אותם וגם משום שלא היו מניחין אותם ליגע בהם כדלמרינן (מגילה דף יח:) בגדי עם הארץ מדרס לפרושים אבל מכל מקום שומר מצות היה. רבינו תם: אדעתא

[ז] יומא יח: סו. עד: יבמות לו: [לקמן נב.], ב) [ברא"ש איתא רבא], ג) פוטב כ. כא:, ד) נ"א מתשעה, ה) [בי' הרי"ף רב מתנא], ו) [בי' הגא"ש רבא], ז) [עי' רש"י עירובין סב. ד"ה לחתא], ח) כ"ק סב. ע"ב, ט) [עי' רש"י לקמן קב. ד"ה כי שיתפין], י) כ"כ גנ., יא) נדרים כ. [ע"ש כמה שיטים], יב) [ש"ת ד], יג) [מו"ק טו.], יד) [ש"ב ג], טו) כפ"ת נוסף: כדי שיתמוד ויפיה, טז) [כדאיתא יבמות לד:], יז) [נוטין טו.], יח) [כדאמר לד:], יט) [עי' מ"ז דפאה].

[ח] ערך קב.

עין משפט נר מצוה

צד א מי' פי"ד מהל' אישות הלי ו טור ש"ע אה"ע סי' עו סעי' ט:
צה ב ג מי' שם הל' כ טוש"ע שם סעי' ה:
צו ד מי' שם הלכה ח טור ש"ע שם סעי' כ:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה מתשעה וכו' ולפי חשבון ארבע אמין כפלא הוי שלשה דינר י"ח קבין. דבריהם מבואר יותר בפוטקה ד' לא ע"ג כד"ה רוצה וכו' ובגאון מהרי"ף לא נייטו כאן:

תוספות רי"ד

אכולהו והא ששה חדשים קאמר אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו. פי' בלא נדר דעתיה עילוי' ומצפה לו תריר שמא יבא משא"כ במדיר: הגמלים א' וכו'. א"ל רבא בר ר"ח לאביי חמר ונעשה גמל מאי א"ל רוצה אשה בקב ותיפלות מט' קבין ופרישות דברי ר"א: אמר ר"ב א"ר הלי' בר"א: אמר ראב"א זו דברי ר"א אבל חכ"א יוצא אדם ל"ת ב' וג' שנים שלא ברשות א"ר סמכי רבנן אהא ועבדיא עובדא בנפשייהו למימרא דלא שרי למיעבד הכי כי הא דר' רחומי הוה שכיח במחוזא קמי' דרבא הוה רגיל למיתי לביתי' כל מעלי יומא דכיפורא יומא חדא משכתיה שמעתא ולא אתא הות (קמהויא) [קמסכיא] דביתהו השתא אתי [ז] ותחלש דעתה אחתא דמעא מעיני' הות יתבא באגרא איפחת איגרא מתחוי' דנח נפשיה. (כ"ז הוא לצאת שלא ברשות אבל אם יוצא ועומד ברשות אשתו אפי' הרבה שנים יכול לעמוד ואינו נענש כדאמרי' בגמרא שעמד ר"ע כ"ד שנה ברשות אשתו ולא נענש והרב פי' שאם התנה עם אשתו לילך ולשנות ורוצה האשה לחזור מתנאה התנאי בטל לפי שתנאי זה הוא תנאי לבטל מ"ש בתורה דהיינו למעט העונה והמתנה עמש"כ בתורה תנאו בטל) עונת ת"ח עד כמה אמר ר"י א"ש מע"ש לע"ש:

[ז] לפי הגי' בגמ' ל"ל הלם דעתה אחת דמעתה מעיני' הוה יתיב בלאגרא וכו' ואולי דרבינו היה לו גי' אחרת וצ"ע:

מסורת הש"ס

אכולהו. נמי קאמר דע"י נדר יתר משכת אחת לא: **והא.** בלא נדר ששה חדשים קאמר בספיס: **אינו דומה.** לענין תענית מי שיש לו כו' אף כאן בלא נדר דעתה נוחה לבעלה שמא יבא בתוך הזמן אבל זו משהדירה הרי היא כמי שאינה מצפה לבעל: **אמר ונעשה גמל מאי.** ניעשת לו כשהוא חמר מהו ליעשות גמל שלא ברשות הרווחה עדיפא לה שיתעבר או עונה עדיפא לה: **בקב ותיפלות.** להיות בעלה עמה: **מעברה קבין.** להתעבר: **דברי ר"א.** אמתני' קאי ומיפא דאמתני' נקיט: **זו דברי ר"א.** הכי עונות ופיליות שלא ברשות דאמתני' דקתני התלמידים יוצאים לת"ת שלא ברשות יום: **סמכו רבנן.** תלמידים שבגלוריו סומכים על דבריו ויוצאין שלא ברשות: **ועבדי עובדא.** כוותיה: **בנפשייהו.** והוא לא לסם ליטול מהם נפשות שנענשים ומתים: **מסכיא.** תרגום של מצפה: **מע"ש לו.** שהוא ליל תענוג ושביתה והנאת הגוף: **כפו מעטו.** כדת המתאבלים דמייכין בכפיית המטה: **מיעסק לבריה.** להשיא בתו של רבי חייא: **איכא פסולא.** שלא היו מהוגנים לזוג אחד: **שפעיה בן אכיעל.** בן דוד היה. אכיעל שם אשת דוד. ור' חייא אתי משמעי והוו הפסול שר' היה מבית דוד ולא היתה בת הכהה משמעי הוגנת לבנו שלא היתה בת מלכים: **פסקו ליה תרתי סרי שנין.** קודם שיכנוס: **אחלפוה קמיה.** העבירו הנערה לפני החתן: **דעם קונך יש בך.** שאמר להרמיק זמן חזרתו וחזר וקרבה מרוב חיבת בלתו: **מעיקרא כתיב תביאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך.** שיבאו לארץ ואח"כ יבנו לו מקדש: **ולבסוף אמר ועשו לי מקדש.** במדבר: **איעקרא.** נעשית עקרה. כן דרך העומדות עשר שנים בלא בעל: **בשילהי הלוליה דר' שמעון.** סוף ימי חופתו: **איעכב לי.** המתן לי עד שיבלו ימי חופתי ואלך עמך לבי רב: **איסתנו שבילי דמסא.** שבנו בעיר בנינים חדשים ונסתמו בה מבואות: **להיא רביתא.** נערה: **סוי לבה.** ראה לבה. כלומר נדמה לבה פתאום שזה בעלה: **לא איעביד כדעבד בר חבינאי.** שבנכנס לביתו פתאום: **יתיב קמיה.** ולא היה אלא מבירו: **חזיא.** לבריה דמחדדן שמעתתיה: **אי הואי הכא.** אילו הייתי כאן כשהגחתי בני קטן והלכתי הייתי מלמדו תורה והיה חכם כזה: **כלבא שבוע.** שם ג' מעשירי ירושלים שכל הנכנס לביתו רעב כלבא הי' יולא שבע: קא

אכולהו והא ששה חדשים קאמר [ז]אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו א"ל [ח]רבה בר רב חנן לאביי חמר ונעשה גמל מאי א"ל [ט]רוצה אשה בקב ותיפלות [י]מעשרה קבין ופרישות: הספנים אחת לששה חדשים דברי ר' אליעזר: אמר רב [יא]ברונא אמר [יב]רב הלכה כר"א אמר רב אדא בר אהבה אמר רב זו דברי ר' אליעזר אבל חכמים אומרים [יג]התלמידים יוצאין לת"ת ב' וג' שנים שלא ברשות אמר רבא סמכו רבנן אדרב אדא בר אהבה ועבדי עובדא בנפשייהו כי הא דרב רחומי הוה שכיח קמיה דרבא [יד]במחוזא הוה רגיל דהוה אתי לביתיה כל מעלי יומא דכיפורי יומא חד שמעתא הוה מסכיא דביתהו השתא אתי השתא אתי לא אתא חלש דעתה אחית דמעתא מעינה הוה יתיב באיגרא אפחית איגרא מתותיה ונח נפשיה עונה של תלמידי חכמים אימת אמר רב יהודה אמר שמואל [טו]מע"ש לע"ש [א]אשר פריו יתן בעתו [טז]אמר רב יהודה ואיתימא רב הונא ואיתימא רב נחמן זה המשמש מטתו מע"ש לע"ש יהודה בריה דר' חייא חתניה דר' יוחנן אזיל ויתיב בבי רב וכל בי [יז]שמשי הוה אתי לביתיה וכי הוה אתי הוה קא חזי קמיה עמודא דנורא יומא חד משכתיה שמעתא כיון דלא חזי ההוא סימנא אמר להו רבי יוחנן כפו מטתו שאילמלי יהודה קיים לא ביטל עונתו הואי [ב]כשגגה שיוצא מלפני השליט ונח נפשיה רבי איעסק ליה לבריה בי רבי חייא כי מטא למיכתב כתובה נח נפשה דרביתא אמר רבי ח"ו פסולא איכא יתיבו ועיינו במשפחות [יח]רבי אתי משפטיה בן אביטל ורבי חייא אתי משמעי אחי דוד אזיל איעסק ליה לבריה בי ר' יוסי בן זימרא פסקו ליה תרתי סרי שנין למיזל בבי רב אחלפוה קמיה אמר להו ניהוו שית שנין אחלפוה קמיה אמר להו איכנים והדר איזיל הוה קא מכסיף מאבוה א"ל בני דעת קונך יש בך מעיקרא כתיב [ג]תביאמו ותטעמו ולבסוף כתיב [ד]ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם אזיל יתיב תרתי סרי שני [יט] בבי רב עד דאתא איעקרא דביתהו אמר רבי היכי נעביד נגרשה יאמרו ענייה זו לשוא שימרה נינסיב איתתא אחריתי יאמרו זו אשתו וזו זונתו בעי עלה רחמי ואיתסיאת: רבי חנניה בן חכינאי הוה קאזיל לבי רב בשילהי הלוליה דר"ש בן יוחאי א"ל איעכב לי עד דאתי בהדך לא איעכבא ליה אזל יתיב תרי סרי שני בבי רב עד דאתי אישתנו שבילי דמתא ולא ידע למיזל לביתיה אזל יתיב אגודא דנהרא שמע לההיא רביתא דהוו קרו לה בת חכינאי בת חכינאי מלי קולתך ותא ניזיל אמר ש"מ האי רביתא דידן אזל בתרה הוה יתיבא דביתהו קא נהלה קמוחא דל עינה חזיתיה סוי לבה פרח רוחה אמר לפניו רבש"ע ענייה זו זה שכרה בעא רחמי עלה וחייה רבי חמא בר ביסא אזיל יתיב תרי סרי שני בבי מדרשא כי אתא אמר לא איעביד כדעביד בן חכינאי עייל יתיב במדרשא שלח לביתיה אתא ר' אושעיא בריה יתיב קמיה הוה קא משאיל ליה שמעתא חזא דקא מתחדדי שמעתיה חלש דעתיה אמר אי הואי הכא הוה לי זרע כי האי על לביתיה על בריה קם קמיה הוא סבר למשאליה שמעתתא קא בעי אמרה ליה דביתהו מי איכא אבא דקאים מקמי ברא [כ]קרי עליה רמי בר חמא [ה]החוט המשולש לא במהרה ינתק זה ר' אושעיא בנו של רבי חמא בר ביסא ר"ע רעיא דבן כלבא שבוע הוה חזיתיה ברתיה דהוה צניע ומעלי אמרה ליה אי מקדשנא לך אזלת לבי רב אמר לה אין איקדשיא ליה בציניעה ושדרתיה [כא]שמע אבוה אפקה מביתיה אדרה הנאה מנכסיה אזיל יתיב תרי סרי שנין בבי רב כי אתא אייתי בהדיה תרי סרי אלפי תלמידי שמעיה לההוא סבא דקאמר לה עד כמה

קא

זרע זרעך וגו' מדור שליטו ואילך תורה מחזרת על אכסניא שלה (רשב"ם ב"ב ס:).

תורה אור השלם

1. וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מָיִם אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעִתּוֹ וְעָלֵהוּ לֹא יִבּוֹל וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ:
תהלים א ג
2. יֵשׁ רָעָה רָאִיתִי תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כְּשִׁגְגָה שֶׁיָּצָא מִלִּפְנֵי הַשַּׁלִּיט:
קהלת י ה
3. תְּבִיאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתֶךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְיָ מִקְדָּשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ: שמות טו יז
4. וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם:
שמות כה ח
5. וְאִם יִתְקְפוּ הָאֶחָד הַשְּׁנַיִם יַעֲמֹדוּ נֶגְדּוֹ וְהַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק:
קהלת ד יב

גליון הש"ס

גמ' רבי אתי משפטיה עי' כנה"ג חו"מ סימן ג' בהגהותיו לבה"י אות ו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' בכי רב. ע' מ"ר סדר אחרי מות פ' כח:

מוסף רש"י

שאין לו פת בסלו. אוכל היום ודאגה על למחר (יומא עד:). **רוצה אשה בקב ותיפלות.** חפילה לחון במזונות מוצעין ויהא תיפלותה מלוי לה בחמשים, מעשרה קבין ופרישות. לפרוש מן התיפלות (סוטה כא:). במחוזא. אתריה דרבא (עירובין סג:). בי שמשי. לילי שבת קרי בי שמשי בכל דוכתא מפני שכין השמשות שלו חלוק מכל ימים והולך להזכירו בכמה מקומות (שבת פו:) לו: ערב שבת, ונלקח בעיני לפי שכין השמשות שלו שבור נפי כל יהכל חרדים אליו לנחור מלאכתן עד שלא תחשך, קרי ליה כי שמשי (לקמן קג.). לשוא שימרה. היתה ממתנת ומלקה (יבמות לח:). לא במהרה ינתק. כדדרשינן נמי (ב"מ פה.) מפי זרעך ומפי

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com